

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio tertia. Vtrum terminus huius vnionis fuerit aliqua persona, & ita
Incarnatio facta fuerit in persona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

fuere ita, ut constituant alium, & alium, hominem & Deum, ut ipse loquitur epist. 2. ad Succes. & eodem sensu loquitur Athanas. lib. de incarnatione Christi & idem in Cyrill. epistol. 30. ad Eulogium. Sic etiam lib. 1. de fid. ad Regin. circa principium negat duas, alteram, quæ adoratur, & alteram, quæ non adoratur, semper enim in huiusmodi locis contra Nest. agit. Altera pars illius locutionis Cyrilli est affirmans unam naturam Verbi Dei incarnatam, & hæc reperitur interdum apud Cyrill. citatis locis, & epist. 29. ad Acatium, & 30. ad Eulogium, ubi inquit. *Vna est natura Verbi, sed illam dicimus incarnatam.* Et primo exponitur in illo edicto Iustiniani Imperatoris, naturam ibi pro substantia sumptam esse, pro qua expositione citantur verba Cyrill. epist. 1. ad Succes. dicentis. *Quantum ad videndum oculis anima quemadmodum incarnatus est vnigenitus, duas naturas dicimus: vnum autem filium Dominum DEVM Verbum incarnatum.* Clarius hoc indicat idem Cyrill. in lib. ad Euoptym in defensione secundi anathematisini cum enim Theodo. ipsum reprehenderit, quod vnionem secundum substantiam posuerit, quia videtur significasse mixturam diuinitatis, & carnis factam esse: respondet Cyrill. per vnionem secundum substantiam, nihil aliud se significare voluisse, quam hoc solum, *Verbi naturam*, hoc est, substantiam, quæ est ipsum Verbum, vere humanæ naturæ unitam esse, citra ullam conuersionem, &c. & alijs locis citatis eandem expositionem indicat. Vnde Damasc. lib. 3. cap. 6. cum ex sententia Cyrilli, & Athanasij Verbi naturam incarnatam esse dixisset, subdit, *Cum Verbi naturam dicimus, Verbum ipsum significamus.* Idem tamen Damascen. infra cap. 11. hanc expositionem rescit, ex verbis eiusdem Cyrill. epist. 2. ad Succes. ubi Cyrill. se defendit ab his, qui ipsum calumniabantur eo, quod unam Verbi naturam incarnatam diceret, quia non absolute unam, sed incarnatam dixerat, ut alteram, quæ incarnata est, alteram qua incarnata est, distingueret. Ex quo colligit Damascenus naturam non sumptam pro persona, quia, si de persona esset sermo, & simpliciter una dici posset, & non posset in altera, & alteram distinguere. Idque confirmat Damascen. qui naturam Verbi incarnatam dicimus, non autem passam, non ergo naturam pro persona accipimus, quia personam etiam passam dicere possumus. Secundo ergo exponitur, ut sensus sit, Verbi naturam propriam videlicet, & essentiali esse unam, illam vero post vnionem esse incarnatam, id est, carni unitam, quod alias ipse dicit esse unam, tanquam incarnati Verbi, nam quia illa una natura idem est cum Verbo, non potuit Verbum vniri carni, quin natura illa mæserit carni unita, & in hunc modum imposuit illam locutionem quinta Synod. collat. 8. can. 8. ubi per eam vocem, *Unam naturam incarnatam*, vnionem naturarum secundum substantiam significatam esse dicit. Idem Concilium Lateranense sub Martin. can. 5. & Gelasius Pap. in lib. de duabus naturis, & Maxent. in professione fidei, quæ habetur tomo 5. Bibliothec. Sanctorum, & Damascen. supra, qui in eandem sententiam refert Leontium Byzantium, & constat satis ex verbis, & locis Cyrill. supra citatis qui eodem modo loquendi vsus, ut Nestorium refelleret, qui abutebatur termino duarum naturarum, ut introduceret duo supposita, & ita ponebat duas naturas, non solum distinctas, sed etiam distinctas, & propria supposita constituentes. Quo sensu dixit etiam Athanas. lib. de Incarnat. Christi ante finem. *Neque dua præstabilitudines* (sic enim loquitur) *seorsum sunt constituendæ, neque secundum rationem augescens virtutis, sed secundum rationem existendi sine defectu, ut vnus vnusque sit per omnia Deus, & homo, sic etiam Damascen. libro de composita natura, & libro tertio de fide, cap. quinto, & octauo, dicit in Christo multiplicari naturas secundum quantitatem*

A diseretam, licet persona vna sit. Denique, quamuis de sensu Cyrilli satis constet, tamen quod ad vsum illius locutionis pertinet, vitanda est assertio vnus naturæ, nam licet propria natura Verbi, seu diuinitas possit dici incarnata ut ex dictis patet, & latius dicemus infra q. 3. articulo 2. tamen vnā naturam Verbi esse incarnatam, seu Verbum habere vnā naturam incarnatam, simpliciter asserendum non est, nisi præmissa prius sufficienti explicatione iam dicta.

SECTIO II.

Virum terminus huius vnionis fuerit aliqua persona & ita incarnatio facta fuerit in persona.

IN hoc dubio tractandus est secundus principalis error huius materiæ, qui duas in Christo constituit personas, vel hypostases, consequenter negauit vnionem hanc terminatam esse ad aliquam personam: sed ad accidentalem vnionem DEI ad personam Christi, seu personæ Christi ad personam Verbi. Hic fuit error Nestorij, qui hanc vnionem dixit factam esse per singularem effectum, & excellentissima dona gratiæ, ratione quorum Christus singulari modo vocatur templum DEI, & filius Dei, ac Deus, non per essentiam, seu substantiam: sed per singularem quandam participationem, ut constat ex Concilio Ephesino, & varijs epistolis, quæ in eo referuntur. Refert etiam Augustinus hæres. 89. & Damascenus libro de hæresibus circa finem, Theodoret. libro secundo hæretic. fabul. capit. penultim. Vincentius Lyrinens. libro de contra phanas vocum nouitates. Liberatus in Breuiario capite quarto Euagrius libro primo historiæ capite quarto Socrat. libro septimo capite trigesimo secundo Nicephor. libro decimo quarto, capite trigesimo primo. Et ante Nestorium docuit hunc errorem Theodorus Mopsuestenus, teste D. Thom. 4. contra gent. capite trigesimo quarto, & colligitur ex V. Synodo, collat. 4. 5. ubi referuntur libri Cyrilli contra hunc Theodorum, & posteriori fragmento ex libro secundo id expresse asseritur, & in his quæ referuntur ex libellis porrectis à presbyteris. Idem sumitur ex Ioanne Maxentio in Profess. fidei in tomo quinto Bibliot. & ex Damascen. libro tertio, capite tertio, Niceph. libro decimo quarto, capite trigesimo & trigesimo secundo, libro decimo septimo, capite vigesimo primo. Imo ante hos semina huius erroris iecerunt hæretici, qui Christum purum hominem esse dixerunt, ut constat ex Athanas. in primo tom. orat. quod vnus sit Christus, ubi hunc errorem impugnatur, & Irenæ. libro primo, capit. 24. & 25. & Epiphani. hæres. 28. & Ambros. epist. 40. & libro de incarnat. Dominicæ sacramento. capite sexto, ubi eundem refellit errorem. Item ex Eusebio libro 4. hist. c. 7. Theod. lib. 2. hæret. fabul. à principio. Hos secuti sunt Artemon, Montanus, & Theod. Bizantium, ut constat ex Niceph. lib. 4. c. 20. & 21. Euseb. lib. 5. c. 28. ubi addit Paulus Samosatenum, & addere etiam possumus Photinū, Marcionem & similes, de quibus 1. gi possunt Epiph. August. Damasc. Philostrius, & alij in Catalogo Hæret. Huius etiam hæresis adhæsit aliquando Theodo. ut ex actis Concilij Ephesini, & ex 5. Synod. act. 5. constat & ex obiectionibus Theodo. contra anathemata Cyrilli, postea vero resipuit, ut patet ex Concil. Chalced. act. 1. post epist. Theodosij, & Valentiniani ad Dioseorum, & ex eodem Theodoret. lib. 4. hæret. fabula. ca. p. penult. Ad hunc etiam errorem declinasse Petrum Gnapheum colligitur ex Damascen. libro 3. cap. 10. dicit enim eum addi-

Iustinian.
Imperat.
Cyrill.

Theodor.

Damasc.

Cyrill.

V. Synod.
Conc. Laic.
Gelas. Pap.
Maxent.
Damasc.
Leont. Byzant.

Athanas.

Damasc.

Error Nestorij.
& aliorum.Conc. Ephes.
August.
D. masc.
Theodor.
Vincent.
Lyrin.
Liberat.
Euagr.
Socrat.
D. Thom.
V. Synod.
Athanas.
Irenæus.Epiphani.
Ambros.

Conc. Chalced.

Damasc.

addidisse quartam Trinitati personam, scilicet Christi hominis, & ideo addidisse in Trisag o illam partem, qui crucifixus est pro nobis, & hunc diuideret ab omnibus tribus personis. Addit vero Damascenus hunc etiam dixisse totam Trinitatem passam fuisse, & crucifixam, quod potius ad Nestorianam heresim pertinere videtur, vt art. 1. notauimus; & ex multis, quæ in V. Synod. act. 1. referuntur, videtur colligi in vtrumque errorem declinasse prius fortè in vnum, & postea in alterum, vt videtur indicari in epistola Felicis Pap. Tertij ad Acacium, vbi illum deponit eo quod huius Petri errorem secutus est: fuit autem ille Eutychianus. Vel fortasse hic hereticus simul dixit. Deum non vere ac substantialiter fuisse hominem, eo tamen modo, quo homo factus dicitur, & pro nobis passus, æque omnibus personis conuenire. Hunc errorem secuti sunt postea Bonifacii, sicut dicit à Bonoso, vt refert Phylastrus, & Prateol. & sumptum est Isidoro lib. 8. originum, cap. 5. vbi tantum refert hos asseruisse, Christum esse filium Dei adoptiuum, non naturalem, ex quo plane sequitur personarum distinctio. Vnde idem Prateol. verb. Felix 2. eodem modo explicat Felicianam heresim, quam Elipandus etiam locutus est, qui dixit Christum esse filium Dei adoptiuum, potiusque vt ait Prateol. in Christo duas hypostasies. Et eodem modo Ionas Aurelianus lib. 1. de cultu imaginum in principio, horum errorem reprehendens, ait, illius autorem fuisse Nestorium, quem isti imitati sunt, & eodem modo explicant hunc errorem Anton. 2. par. titu. 14. cap. 1 §. 6. & Galisardus Arciatensis in sua Chronogra. Anni 816. in Carolo Magno, ait, in Concilio Francof. damnatum fuisse Elipandum, qui personam Christi in duas diuidebat, & tandem hoc tempore hunc excitasse errorem Lucam Sternberger Prateol. refert libro 10.

Secundo alii heretici, vt inuidiam superioris erroris euitarent, dixerunt, in Christo tantum esse vnam personam, duo tamen supposita, vel hypostasies. Ita refert D. Thom. hic artic. 3. & 4. contr. Gentil. ca. 38. & alij scholastici in 3. d. 6. qui nullum certum autorem huius erroris referunt, sunt vero qui existiment ipsummet Nestorium, qui prius palam locutus fuerat, postea hoc modo dissimulasse, vel occultasse errorem suum. Quod ita esse colligitur ex Iustiniano in edicto fidei suæ ad finem in 2. tora. Concil. vbi ait, Concilium Ephesinum damnassee, Nestorium dicentem, vnam personam, non tamen vnam substantiam, & Ioan. Maxentius in responsione ad epistolam, nomine Hormisdæ P. conscriptam, hunc errorem tribuit Dioscoro, eumque late declarat, nam quia Christus representabat Verbi personam, & quia persona, nomen est dignitatis, dicebat in Christo esse vnam personam, quia fuit in illo vna dignitas Verbi homini Christo communicata, quamquam Christus, & Verbum duo sint supposita, vel hypostasies. Et fortasse Felix & Elipandus paulo antea citati, in hunc errorem lapsi sunt; nam, vt fertur, illi vnam personam in Christo non negabant, sed aiebant, hominem in vna eademque Dei persona deglomeratum, atque carnis indumento indutum: hæc enim verba, in quadam confessione Elipandi leguntur, in libro Gothico manu scripto, qui in Tolentana Bibliotheca seruari dicitur: vnde, si verum est, Elipandus posuisse in Christo suppositum creatum, vt citati autores referunt, videtur sane prædicta Nestoriana fraude vsus. Alii verò, vt idem Ioan. Maxent. refert in 5. tom. Biblioth. in 1. suæ fidei professione, aliis verbis occultarunt hunc errorem. dicentes in Christo vnam esse personam, & vnam hypostasim, quas tamen inter se distinguebant & substantiam, vel hypostasim dicebant esse Verbi, personam vero hominis: forte, quia per accidentalem vniionem dicebant Verbum quasi induisse

Fr. Suarez Tom. 1.

A personam hominis vel quia in illa humanitate dignitas personæ Verbi representabatur.

Poterant verò è conuerso substantiam homini tribuere & personam Verbo, quia principalis dignitas erat Verbi. Fundamentum omnium istorum errorum fuit illud idem, quod in præcedenti dubio indicauimus. Cum enim omnes isti heretici non distinguere inter personam, & naturam, & in Christo crederent esse duas naturas integras, & perfectas, necessarium existimarent duas in illo ponere personas, vel hypostasies.

Dico primò, In Christo Domino, vero Deo, & homine, tantum est vna persona ex duabus, & in duabus naturis subsistens. Est de fide definita præcipue in Concilio Ephesino ad hoc maximè congregato, & postea in Concil. Calcedonenfi act. prima, & in V. Synod. collat. 8. can. 2. & in omnibus aliis supra citatis, & in Symbolo Athanas. vbi dicitur. *Perfectus Deus; perfectus homo ex anima rationali, & humana carne subsistens*, & infra, *sicut anima & caro vnus est homo, ita Deus & homo vnus est Christus*, vnde in consecratione Episcoporum, cum ab eis petitur professio fidei, interrogantur, *Credis filium Dei Christum in duabus naturis, & ex duabus naturis subsistentem?* Et respondent, *credo*, vbi per priorem particulam in duabus naturis fit professio fidei contra errorem Eutychetis, per posteriorem verò, scilicet, *ex duabus naturis*, fit contra hunc errorem Nestorii, qui ex sola humana natura Christum subsistere dicebat, & ita vbiunque Concilia, aut patres alterum errorem reprehendunt, alterum etiam condemnant, vt videre est in omnibus supra citatis, præsertim in Leone Papa, & in illo edicto Iustiniani, & in Cyrill. ferè toto 4. tomo suorum operum, maximè in 12. anathematismis, & in eorum defensionibus, Damascen. lib. 3. fidei. cap. 3. 4. 12. & aliis. August. lib. 1. de Trini. cap. 13. l. b. 13. cap. 17. & in Enchiridio, cap. 35. & 36. Christus (inquit) *Deus & homo, Deus, quia Deus erat Verbum, homo, quia in vnitatem personæ accesserit Verbo animæ rationali, & caro, & episto. 120. cap. 4. explicat, quàm sit Christus altiori modo filius Dei, quàm nos, cum ille sit naturalis, nos verò adoptiuus: & huiusmodi testimonia & passim reperiuntur in patribus, & in sequentibus frequenter occurrunt. Præcipuum vero huius fidei fundamentum sumitur ex illis Sacre scripturæ locis, in quibus vnus, & idem à parte rei existens dicitur verus Deus, & homo, & quæ in vno loco scripturæ dicuntur de vero Deo, in alio dicuntur de vero homine. Ac denique per has particulas, *Hic, ille, ego, qui.* & similes demonstratur in indiuiduo idem Deus, & homo, hæc autem vera esse non possunt, nisi de eadem persona, quæ sub vtraque natura subsistat: sed huiusmodi testimonia indicata iam sunt in secunda disputatione. Nunc sufficiat illud Ioan. 1. *Verbum caro factum est.* Verbum enim quoddam singulare suppositum significat, & illud ipsum dicitur factum caro, quod non potest dici propter solam inhabitationem in carne tanquam in templo, nec propter aliquam specialem gratiam, vel fauorem, quàm ipsum Verbum caro concesserit, sicut non dicitur Spiritus sanctus fieri mulier, vel mater Dei, licet in ea singulari quodam modo habitauerit, illamque specialiter dilexerit, dicitur ergo *Verbum caro factum*, quia carnem suæ subsistentiæ vniuit. Explicatur amplius vis horum testimoniorum, nam cum verbi gratia Apocalyp. 1. dicit Christus, *Ego sum a, & o*, vel Ioann. 8. Antequam Abraham fieret ego sum, illud, *Ego*, ex vi significationis suæ accipitur pro supposito, quod est, hic homo, ergo idem suppositum, quod ante Abraham existerat in propria natura, nunc est hic homo, & cum priorem naturam non amisserit, fit, vt idem in duabus naturis subsistat. Et confirmatur secundo, nam cum in Scriptura hic homo Christus, dicitur Deus, vel Deus sumitur im-*

R

pro-

In Christo
vna tantum
persona in
duabus natu-
ris subsistens
Con Eph
Calced
V. synod
Symbolum
Athanas.

Leo Papa
Edictum
Iustiniani
Cyrill Damasc
August.
Ioann. 1.

Apoc. 1. Io. 8.

proprie, & participatione quadam, & hoc est manifeste contra scripturam, ut in superiori loco ostensum est, vel Deus sumitur pro vero Deo, tamen copula, *est* sumitur abusive, ut sensus sit, *Est Deus*, id est, coniunctus vero Deo, vel habet in se Deum, aut alius similis, & hoc modo exponere, est euertere fidem, sic enim, cum Spiritus sanctus, aut Verbum dicitur esse Deus, posset illa copula abusive exponi dicto modo. Deinde quilibet homo iustus posset dici verus Deus, unde in hoc non esset differentia inter Christum, & alios sanctos homines, vel angelos, nisi fortasse secundum aliquam maiorem affluentiam diuinorum donorum, cum tamen Paul. ad Heb. 2. singulariter dicat, filium Dei, non Angelos, sed semen Abraham apprehendisse. Deinde, cum idem Christus, aut Verbum dicitur homo in Scriptura sacra, posset etiam id abusive exponi: nam cum verumque scilicet Deus, & homo æque de illo in Scriptura dicantur, absurdum, & voluntarium est, alterum abusive, alterum proprie intelligere. Quod si etiam concedatur Christum, aut Verbum improprie dici hominem, ruit nostra fides, sic enim dici etiam posset Christum non esse vere hominem, sed apparere, & contrario Verbum posset dici non solum homo, sed etiam humanitas, abusive explicando, quia habet humanitatem.

Vnicus ergo superest verus sensus, ut scilicet proprie idem Christus dicatur Deus, & homo, quod potest esse verum, nisi ratione vnius personæ ex duabus, & in duabus naturis subsistentis. Quod explicatur, & confirmatur tertio, quia duæ formæ, quæ in abstracto non prædicantur de se inuicem, neque etiam prædicantur in concreto, nisi propter coniunctionem in eodem supposito, ut in calore, & luce videre est, sic autem se habet in proposito humanitas, & diuinitas, quia vna non est altera: & tamen Deus est homo, & homo Deus, ergo id est propter coniunctionem talium formarum, seu naturarum in eadem persona. Et simile argumentum est, quod duæ substantiæ integræ accidentaliter vnitæ non se denominant substantialiter, sed denominatiue tantum; ut homo dicitur vestitus, non vestis, at vero in proposito, denominatio est substantialis, dicitur enim Deus homo, & non tantum humanatus. Et homo Deus, & non tantum Deifer, ut Nestorius dicebat. Quam rationem cum aliis explicitimus circa litteram D. Thom. artic. 2. Vltima ratio sumitur ex alio principio fidei, scilicet solum Dei Verbum factum esse hominem; non vero Patrem; nec Spiritum sanctum, quod esse verum non posset, si per consensionem tantum voluntatum, vnio facta esset, aut per eximiam aliquam gratiam, aut solam coniunctionem causæ vel organi ad miracula efficienda, aut alio simili modo, cum omnes hæc vniones includant æqualem habitudinem ad omnes tres diuinas personas, a quibus efficiuntur hæc omnia per naturam, & voluntatem omnibus communem.

Fortasse tamen diceret Nestorius incarnationem tribui peculiariter Verbo quod videlicet ille homo Christus specialiter ratione ipsum repræsentaret, sicut Patres communiter dicunt, interdum Verbi personam peculiariter antiquis patribus apparuisse humanam speciem, quia apparitiones illæ ad repræsentandum Verbum ipsum potissimum fiebant, licet efficientia esset communis toti Trinitati. Sed hoc in primis euertere veritatem incarnationis, & illam in sola quadam representatione constituit. Deinde solum secundum quandam appropriationem accommodat incarnationem Verbo, non vero secundum veritatem, & proprietatem, cum tamen re vera solum Verbum caro factum sit. Denique, si in antiquis illis apparitionibus fiebat singularis Verbi representatio, id fuit quia significabant Verbum in carne venturum esse, ipsa ergo Verbi incarnatio, iam non in representatione

aliqua, sed rei veritate atque proprietate consistit.

Dico secundo, sicut in Christo vna est persona ex duabus, & in duabus naturis, ita & vna hypostasis, seu suppositum vnum. Conclusio est de fide, solumque eget vocum explanatione, olim enim dubitatum fuit inter Latinos de nomine hypostasis, an naturam, vel suppositum significaret, ut videre est in Hieronym. tomo. 2. epistol. 57. ad Damasum, postea vero satis constitit significare suppositum, ut ex Concilio Alexandrino refert Nicephor. lib. 10. histor. cap. 15. Socrat. lib. 3. cap. 7. tractatque late Basil. epistol. 49. & Grego. Nyssenus lib. de differentia essentiarum & hypostaseos, Acharius in epistol. ad Cyrill. quæ est. 15. inter epistolas Cyrilli, & optime Nazianz. orat. 21. circa finem, ubi refert Athanas. ita vocem hypostaseos explicasse, eandemque esse Damasi definitionem dixit Flavian. apud Nicephorum libro 12. histor. capit. 4. & colligitur ex professione fidei eiusdem Damasi ad Paulinum, quam idem Nicephor. refert libro 12. capit. 18. ubi enim Latine est vox *subsistentia*, Græce habetur *ὑπόστασις*. De quavocæ, & etymologia eius plura traduntur in disputationibus metax. hylicis, quas prope diem in lucem dabimus. Ex hac ergo nominis expositione constat, hanc conclusionem eisdem testimoniis, & definitionibus, quibus prima, esse probandam, quia persona idem est, quod suppositum, vel hypostasis, solumque addit quod sit in natura rationali, unde si in Christo essent duo supposita, cum utrumque esset rationalis naturæ, duæ plane personæ essent, ut recte D. Thom. argumentatus est. Ad definiendam igitur expressius hanc veritatem, atque errorem supra citatum repellendum, Concilia addunt vnionem factam esse, non secundum dignitatem, sed secundum subsistentiam, quæ Græce *ὑπόστασις* dicitur, & specialiter in canoh. 4. Concilij Ephesini, sicut vna persona, ita vna subsistentia seu hypostasis definitur, & canone secundo dicitur vnio facta secundum subsistentiam. Idem V. Synod. collat. 8. can. 5. & 8. Neque oportet alias probationes, vel rationes multiplicare, cum ex dictis tam hie quam circa litteram S. Thom. satis hæc consent.

Ex quibus satis etiam constat, ita esse in Christo vniam personam, & vnum suppositum, ut illa inter se nunquam distinguantur: sed vnum, & idem sint, nam si persona est, necessario debet esse suppositum, quod si suppositum, idque in natura humana, vel diuina, necessario etiam erit persona: sicut ergo personæ, vel supposita in Christo non multiplicantur, ita neque suppositum, & persona distingui possunt. Solum est aduertendum Sanctum Bonauent. in 3. distinct. 6. artic. 1. quæstio. 1. explicare sententiam distinguentem in Christo suppositum à persona, ut nomine suppositi non intelligat id, in quo substantiatur totum esse rei (ut ipse loquitur) sed id quod subiicitur generi, vel speciei, ut hoc modo humanitas possit dici suppositum. Sed hic est abusus nominum: nam suppositum formaliter, & proprie subsistentiam communicabilem significat, quæ in Christo distincta non est personæ diuina, imo si proprie de genere, & specie loquamur, quod in Christo subiicitur speciei, & generi, est ipsa persona incarnata, non enim humanitas est homo; sed Christus, seu persona.

Dico tertio, terminus huius vnionis est aliqua persona. Hæc assertio aperte ex præcedentibus sequitur, estque omnium communis, & omnino certa, quam colligit Caietan. infra artic. 1. ex verbis Angeli. Luc. 1. *Quod ex te nascetur sanctum, vocabitur filius Dei*, quod enim Beata Virgo concepit, & peperit, id est terminus resultans per incarnationem: concepit autem, & peperit personam filij DEI, ut subsistentiam in humanitate: illa ergo persona, ut

In Christi vniam personam hypostasis.

Hieron. Coc. Alexal. Niceph. Socrat. Basil. Greg. Nyssa. Acharius. Nazianz. Athanas. Flavian. Damas. Pa.

Cane. Ephes. V. Synod.

Persona & suppositum in Christo idem: Bonauent.

Caietan.

hoc, fuit terminus huius vnionis. Ratione verò probatur. Primum, quia ostensum est terminum resultantem ex hac vnione esse substantiam aliquam, & non fuisse aliquam naturam, ergo necesse est fuisse personam, supponimus enim vnionem hanc esse propriam Verbi, atque ita in essentiali substantia factam non esse. Secundo per hanc vnionem resultat Christus, quia nec Verbum per se, nec humanitas per se potest dici Christus, & ex vnione horum extremorum resultat hic homo, scilicet Christus: sed hic homo Christus dicitur quandam personam diuinam, & humanam, id est, in vtraque natura subsistentem, ergo hęc persona, vt sic, est terminus resultans per hanc vnionem. Denique, terminus in nobis resultans ex coniunctione naturæ cum sua subsistentia, est persona, vel suppositum, sed hęc vnio fuit in Christo loci illius, quæ in nobis est inter naturam, & substantiam creatam, ergo.

Durand.

Contra hanc verò conclusionem sentit Durand. in 3. d. 5. q. 2. quia terminus, inquit actionis non præ-existit actioni. Sed persona Christi supponitur incarnationi, non est ergo terminus. Et idem ipse non agnoscit alium terminum præter vnionem naturæ assumptæ ad personam assumptam. Sed quamuis forte in modo loquendi nobis differat, tenere tamen loquitur, & hanc fundamentum: nam eadem persona, quæ secundum se, & vt subsistit in vna natura, supponitur assumptioni, vt terminans aliam naturam, & vt constituens cum illa hunc hominem, vel potius hic homo, vt est persona constituta ex humanitate, & personalitate diuina, resultat per vnionem. Quin potius fieri non potest, vt per actionem incarnationis sit facta noua vnio, quin illa ultimo terminetur ad aliquod vnum, quod in proposito est aliquid subsistens incommunicabiliter in humana natura, quod est esse personam.

Denique contra veritatem Catholicam his conclusionibus definitam obici possunt multa, quæ pertinent ad difficultates huius mysterii explicandas, quæ commodius tractabuntur disputatione sequenti, vbi magis etiam explicabimus, quomodo hęc vnio substantialis, & personalis sit.

SECTIO IV.

Verum terminus huius vnionis sit persona simplex vel composita.

Ratio dubij oritur ex fine præcedentis sectionis, quia simplex persona Verbi supponitur ad hanc vnionem, non ergo vt sic, potest esse terminus resultans per illam.

In contrarium vero est, quia si aliqua persona cõposita esse debet terminus huius vnionis oportet, vt illa ex Verbo & humanitate componatur. Hoc autem videtur impossibile, repugnat enim Verbo, venire in compositionem, hoc enim imperfectionem includit, quia componentia habent rationem partium, sequè inuicem perficiunt, sunt tamen natura sua ordinata ad totum componendum. Adde, quod esse totius compositi ex componentibus resultat, quæ quidem Verbo diuino conuenire non possunt, ergo.

In hac re Theologi communiter recusant concedere simpliciter, & absolute terminum huius vnionis esse personam compositam, aut vnionem hanc esse veram, & propriam compositionem, vt videtur est in Magistro 3. distinct. 6. in D. Thom. quæstio. 2. art. 3. Bonauent. art. 1. quæst. 2. Richard. articulo. 2. quæst. 3. Scot. q. 3. Gabr. q. 1. art. 3. Durand. quæst. 3. Almain. quæst. 1. conclus. 2. Martil. q. 6. art. 3. dub. 3. Alexand. Alenf. 3. par. quæst. 6. memb. 2. articulo. 5. Caietan. hic art. 4. & 1. p. quæst. 3. artic. 8. qui sentiunt compositionem absolute dictam, in suo formali cõ-

Fr. Suarez Tom. 1.

ceptu dicere imperfectionem in vtroque componente, atque ideo repugnare Verbo diuino. Addit Caietan. si non sit sermo de compositione simpliciter, sed aliquid addatur, quo denotetur imperfectionem excludi; sic posse concedi, vt si dicamus esse personam ineffabiliter compositam, vel aliquid simile. Sed fortasse de modo loquendi est tantum controuersia, nam res inter Catholicos facile constare potest.

Primum enim certum est, terminum huius vnionis, scilicet, qui per illam resultat, non esse omnino simplicem, sicut est persona Verbi secundum se sumpta. Hoc euidenter probat ratio dubitandi in principio posita, quia hic terminus non est persona Verbi secundum se, nec prout subsistit in sola diuinitate, in Christo autem nihil aliud est omnino simplex nisi ipsa persona Verbi secundum se. Et confirmatur, nam terminus huius vnionis, vt sic resultat, seu inceptus esse in tempore. Sed nihil, quod huiusmodi est, est omnino simplex, ergo. Denique hic terminus resultat ex vnione plurium rerum distinctarum, ergo non potest esse omnino simplex. Si enim sola significatio vocis consideretur, ipsum nomen vnionis opponitur perfectæ simplicitati, si propriè de vnione sit sermo, tum quia quæ vnuntur, non sunt idem, tum etiam quia minus esse vnita, quam esse vnum, vt circa litteram D. Thom. expositum reliquimus.

Secundo hinc euidenter fit, terminum resultantem per hanc vnionem esse aliquid vnum constans, vel conflatum ex multis. Hoc patet ex dictis, & præterea explicatur, quia ille terminus est hic homo Christus, vt sic. Sed hic homo, seu Christus includit humanitatem, & subsistentiam Verbi, vtramque intrinsecè, & aliquo modo constituentem ipsum, scilicet subsistentiam dantem esse hypostasis, vel personæ, & humanitatem tandem esse hominis, ergo. Vnde in Symbolo Athanas. Christus dicitur esse vnus constans ex diuinitate, & humanitate, sicut homo est vnus constans ex corpore, & anima. His ergo in re ipsa existentibus certis solum superesse videtur quæstio de modo loquendi, an hic terminus, qui est vnus per adunationem plurium rerum, sit dicendus simpliciter compositus.

Dico tertio, absolute dicendum esse, terminum resultantem per hanc vnionem personam compositam esse. Hæc est sententia D. Thom. hic art. 4. & videtur expresse definita in V. Synod. Action. 8. can. 4. Si quis non confiteatur vnionem secundum compositionem, &c. & infra. Vnam subsistentiam compositam. Idemque repetit can. 7. & in VI. Synod. Act. 4. epistol. 1. Agath. hæc definitio probatur in act. 11. epistol. Sophronij, & act. 13. cap. 6. & Concil. Lateran. sub Mart. 1. consultat. 4. vbi confirmantur canones Synodi Ephesinæ, & quintæ Synodi, & consultat. 5. cap. 17. condemnant eos, qui ea, quæ de Christo in iis Cõciliis sunt definita, negant propriè, & secundum veritatem dicta esse, & ibidem can. 6. definit propriè, & secundum veritatem, in duabus, & ex duabus naturis subsistere, qui modus loquendi frequens est in dictis Conciliis, & patribus infra citandis: illa verò particula, Ex, plane designat compositionem. Secundo ita loquuntur etiam patres, Dionys. cap. 1. de di-

Eti. nom. ante medium, Ex qua, inquit, ineffabiliter est compositus, & c. 3. de Eccles. Hierar. part. 3. circa finem. Vnum, inquit, illud & simplex ad compositum, atque visibile sue immutatione sui per summam clementiam, benignitatemque processit. Damascenus libro 3. cap. 3. 4. 5. & 7. sæpè id repetit, Gregor. Homil. 38 in Euang. Athanas. id vt clarum supponit oratione, Quod vnus sit Christus, circa principium. Petrus Diacon. de Incarnatione, & gratia, cap. 3. A sanctis, inquit, Patribus adunatione diuinitatis & humanitatis, Christus Dominus compositus predicatur. Quod dicit fuisse definitum in Concil. quodam Antiochen. Conc. Ant.

R 2 contra

Terminus
vnionis hy-
pothetica non
est omnino
simplex.

Symboli
Athanas.

D. Thom.
V. Synod.

V. Synod.

Con. Lat.
Dion.

Damas.
Gregor.

Athanas.
Petr. Dia.

Conc. Ant.

Magist.
D. Thom.
D. Bonauent.
Richard.
Gabr.
Durand.
Almain.
Martil.
Alexand.
Alenf.
Caietan.